

Programm / Programma

Freitag / Vrijdag, 13. März / Maart 2009

Ankunft, Stehkafee	9.45 Uhr/Uur	Aankomst, Ontvangst met koffie en thee
Eröffnung Begrüßung Dr. Gunnar Teske (Münster)	10.15 Uhr/Uur	Opening Begroeting dr. Gunnar Teske (Münster)
Grußwort J.H.A. Goudt, Kämmerer der Stadt Enschede	10.15 Uhr/Uur	Begroeting J.H.A. Goudt, Wethouder financiën van de gemeente Enschede
Vorstellung des Arbeitskreises drs. Maarten van Driel (Arnheim)		Inleiding in de doelstelling van de Kring door drs. Maarten van Driel (Arnhem)
Stand der Forschung Moderation: Prof. Dr. Bernd Walter (Münster), Johan Seekles (Zwolle)	10.30 Uhr/Uur	Stand van het onderzoek Dagvoorzitters: Prof. dr. Bernd Walter (Münster), Johan Seekles (Zwolle)
1. Referat Prof. Dr. Yme Kuiper (Leeuwarden): <i>Adelsgeschiede in den Nieder- landen. Forschungsstand</i>		1. Lezing door Prof. dr. Yme Kuiper (Leeuwarden): <i>Adelsgeschiedenis in Nederland. Stand van het onderzoek.</i>
Kaffeepause	11.15 Uhr/Uur	Koffie- en theepauze
2. Referat Dr. Christian Hoffmann (Hannover): <i>Ritterschaftlicher Adel in Nieder- sachsen und Westfalen in der Frühen Neuzeit: Ein Forschungs- überblick</i>	11.30 Uhr/Uur	2. Lezing door dr. Christian Hoff- mann (Hannover): <i>Ridderschap in Nedersaksen en Westfalen in de Vroeg-Moderne Tijd. Stand van het onderzoek</i>
3. Referat Sebastian Gillner (Münster): <i>Nachbarn, Verwandte, Verbündete. Der münsterische Adel und die Niederlande im konfessionellen Zeitalter</i>	12.15 Uhr/Uur	3. Lezing door Sebastian Gillner (Münster): <i>Buren, verwanten, bondgenoten. De Münsterse adel en Nederland in een tijd van confessionele tegenstellingen (1550-1650).</i>
Mittagsimbiss	12.30 Uhr/Uur	Lunch

Perspektiven der Forschung

Moderation: Dr. Birgit Kehne (Osnabrück), Adri Roding (Enschede)

4. Referat

Drs. Maarten van Driel (Arnhem):
Quellen zur Adelsgeschichte im Gelders Archief zu Arnheim

5. Referat

Dr. Heike Düselder (Osnabrück):
Adel und Umwelt in der Frühen Neuzeit. Neue Forschungsperspektiven zur Adelsgeschichte

Kaffeepause

6. Referat

Dr. Christiane Coester (Paris):
Rheinischer Adel in Paris. Ein Werkstattbericht des Forschungsprojektes „Aufbruch in die Moderne. Der rheinische Adel in westeuropäischer Perspektive“

Abschlussdiskussion

Moderation: Drs. Maarten van Driel (Arnhem), Prof. Dr. Bernd Walter (Münster)
Tagungsthema und Aufgaben des Arbeitskreises

13.45

Uhr/Uur

14.30

Uhr/Uur

15.15

Uhr/Uur

15.30

Uhr/Uur

16.15

Uhr/Uur

–

16.45

Uhr/Uur

Onderzoeksperspectieven

Dagvoorzitters: dr. Birgit Kehne (Osnabrück), Adri Roding (Enschede)

4. Lezing door drs. Maarten van Driel (Arnhem):

Bronnen voor adelsgeschiedenis in het Gelders Archief te Arnhem

5. Lezing door dr. Heike Düselder (Osnabrück):

Adel en Milieu in de Vroeg-Moderne Tijd. Nieuwe Onderzoeksperspectieven voor adelsgeschiedenis.

Koffie- en theepauze

6. Lezing door dr. Christiane Coester (Parijs):

Rijnlandse adel in Parijs. Voortgangsbericht over het onderzoeksproject: “Aufbruch in die Moderne. Der Rheinische Adel in westeuropäischer Perspective”.

Afsluitende discussie

Dagvoorzitters: drs. Maarten van Driel (Arnhem), Prof. dr. Bernd Walter (Münster)

Gespreksonderwerpen en mogelijke activiteiten van de Kring.

Veranstaltungsort : Stadhuis Enschede, Langestraat 24, NL-7511 HC Enschede,
Tel. 0031-53-481 8826, Fax: 0031-53-431 7445; E-Mail: a.rodin@enschede.nl.
Für die Wegbeschreibung siehe die Website der Gemeinde Enschede: www.enschede.nl

Anmeldungen (bis zum 6. März 2009) für Deutsche Teilnehmer erbeten an das
LWL-Institut für westfälische Regionalgeschichte, Karlstr. 33, 48147 Münster, Tel.:
0251/591-5684, Fax: 0251/591-3282 E-Mail: wir@lwl.org

Seit einigen Jahren trifft sich eine informelle Arbeitsgruppe deutscher und niederländischer
Forscher und Archivare überwiegend aus dem deutsch-niederländischen Grenzgebiet
unter dem Namen „Deutsch-Niederländischer Arbeitskreis für Adelsgeschichte /
Nederlands-Duitse Kring voor Adelsgeschiedenis“.

Der Arbeitskreis bezweckt die Förderung der Forschung zur Adelsgeschichte im deutsch-
niederländischen Grenzraum. Der Forschungsstand beiderseits der Grenze wird reflektiert,
verglichen und im Vergleich zu anderen Regionen bewertet. Forschungsfragen - auch
seitens der breiten Öffentlichkeit - werden formuliert; Forschungsprojekte vorgeschlagen
bzw. initiiert. Die Aktivitäten und deren Ergebnisse werden an ein breites Publikum ver-
mittelt.

Het symposium wordt gehouden in: Stadhuis te Enschede, Langestraat 24, 7511 HC
Enschede. Zie voor een routebeschrijving de website van de gemeente Enschede.

Aanmelden (uiterlijk tot 6 maart 2009) kan geschieden bij:

Voor Nederlandse deelnemers:

1. Gemeentearchief Enschede, Langestraat 24, 7511 HC Enschede,
tel. ; 053-48 18 826, fax 053-43 17 445, e-mail: a.rodin@enschede.nl
2. Historisch Centrum Overijssel, Eikenstraat 20, 8021 WX Zwolle,
tel: 038-42 66 332; e-mail: j.seekles@historischcentrumoverijssel.nl
3. Gelders Archief , Markt 1, 6811 CG Arnhem, tel: 026-35 21 600;
e-mail: m.vandriel@geldersarchief.nl

Sinds enkele jaren is een informele groep van Nederlandse en Duitse onderzoekers en
archivarissen (overwegend uit de Nederlands-Duitse grensregio's) bijeen als “Deutsch-
Niederländischer Arbeitskreis für Adelsgeschichte / Nederlands-Duitse Kring voor
Adelsgeschiedenis”.

De Kring heeft tot doel het onderzoek naar adelsgeschiedenis in het Nederlands-Duitse
grensgebied te bevorderen. De stand van het onderzoek aan beide zijden van de grens
wordt bekeken, vergeleken en in relatie tot andere regio's gewaardeerd.
Onderzoeksvragen – ook op basis van publieke opinie - worden geformuleerd;
onderzoeksprojecten worden voorgedragen dan wel geïnitieerd. De activiteiten en
resultaten worden aan een breed publiek gepresenteerd.

Adel verbind(et)

**Deutsch-Niederländischer Arbeitskreis
für Adelsgeschichte**

Duits-Nederlandse Kring voor Adelsgeschiedenis

**1. deutsch-niederländisches Symposium zur Adels-
geschichte**

Bestandsaufnahme und Forschungsperspektiven

**1e Duits-Nederlands Symposium over
Adelsgeschiedenis**

Stand van het onderzoek en onderzoeksperspectieven

13. März 2009
Rathaus Enschede, Bürgersaal

13 maart 2009
Stadhuis te Enschede, Burgerzaal